

Udskriftsdato: 30. april 2026 (Gældende)

DR kunne afslå anmodning om aktindsigt i beregninger bag dokumentar. Sag nr. 25/01353

Ministerium: Folketingets Ombudsmand

DR kunne afslå anmodning om aktindsigt i beregninger bag dokumentar. Sag nr. 25/01353

Svar til klager

25/01353

24. marts 2025

Aktindsigt i beregninger bag dokumentar

I forlængelse af mit brev af 11. marts 2025 vender jeg nu tilbage til sagen.

Du klager over DR's afgørelse af 5. marts 2025, som præciseret den 6. marts 2025, om afslag på aktindsigt i de beregninger mv., der ligger til grund for dokumentaren "Grønlands Hvide Guld".

Efter at jeg har gennemgået din klage med bilag, mener jeg ikke, at der er udsigt til, at en nærmere undersøgelse vil kunne hjælpe dig. Jeg foretager mig derfor ikke mere. Jeg henviser til § 16, stk. 1, i lov om Folketingets Ombudsmand (lovbekendtgørelse nr. 349 af 22. marts 2013). Det fremgår af denne bestemmelse, at ombudsmanden afgør, om en klage giver tilstrækkelig anledning til undersøgelse.

Du kan læse mere om baggrunden for min beslutning i det følgende.

Den 11. februar 2025 bad du DR om aktindsigt i de beregninger mv., der ligger til grund for dokumentaren "Grønlands Hvide Guld".

DR meddelte dig den 5. marts 2025 afslag på aktindsigt i de oplysninger, du havde anmodet om. DR begrundede afslaget med, "at beregninger, data samt de forudsætninger, der ligger til grund for dokumentaren Grønlands Hvide Guld, udgør redaktionelt materiale samt redaktionelle overvejelser, der er undtaget fra aktindsigt efter radio- og fjernsynslovens § 86, stk. 1, da disse oplysninger vedrører DR's public service-virksomhed, herunder forretningsmæssige forhold i tilknytning hertil". DR fandt efter en konkret vurdering endvidere, at der ikke kunne gives aktindsigt i de nævnte oplysninger ud fra meroffentlighedsprincippet. DR henviste dig dog til et notat om processen for dokumentaren, der er tilgængeligt på DR's hjemmeside.

Radio- og fjernsynslovens § 86, stk. 1, har følgende ordlyd (lovbekendtgørelse nr. 1350 af 4. september 2020 med senere ændringer):

"§ 86. Sager og dokumenter vedrørende DR's og de regionale TV 2-virksomheders public service-virksomhed og DR's eventuelle anden programvirksomhed, jf. § 14, stk. 1, og forretningsmæssige forhold i tilknytning hertil er undtaget fra lov om offentlighed i forvaltningen."

Bestemmelsen er senest ændret ved lov nr. 675 af 11. juni 2024 om ændring af lov om radio- og fjernsynsvirksomhed mv. og lov om mediestøtte. Af forarbejderne hertil fremgår bl.a. følgende:

”2.3. Ændring af radio- og fjernsynslovens regler om aktindsigt for DR og de regionale TV 2-virksomheder

2.3.1. Gældende ret

Lov om offentlighed i forvaltningen og forvaltningsloven omfatter som udgangspunkt alle dele af den offentlige forvaltning, herunder også DR og de regionale TV 2-virksomheder. Radio- og fjernsynslovens § 86 indeholder imidlertid en bestemmelse om, at visse dele af DR's og de regionale TV 2-virksomheders sager og dokumenter er undtaget fra offentlighedsloven (...). Det fremgår af radio- og fjernsynslovens § 86, stk. 1, at sager og dokumenter vedrørende DR's og de regionale TV 2-virksomheders programvirksomhed og forretningsmæssige forhold i tilknytning hertil er undtaget fra offentlighedsloven.

...

Bestemmelsen (dengang § 73 a) blev indført med lov nr. 1101 af 22. december 1993 om ændring af bl.a. lov om radio- og fjernsynsvirksomhed. Om baggrunden for bestemmelsen fremgår det af de almindelige bemærkninger til lovforslaget, jf. Folketingstidende 1993-94, tillæg A, spalte 659 f., at hensynet til informations- og ytringsfriheden og den kunstneriske frihed generelt tilsiger, at der gives DR og TV 2 en så fri og uafhængig stilling som muligt, herunder særlig vedrørende programlægning og programudøvelse, samt vedrørende de øvrige dispositioner, der indirekte vil påvirke programvirksomheden. I bemærkningerne henvises også til, at det med henblik på at sikre informations- og ytringsfriheden blev anset for rigtigst generelt at undtage sager og dokumenter, som har tilknytning til DR's og TV 2's programvirksomhed, og at DR og TV 2 for så vidt angår deres udsendelser herved ligestilles med den trykte presse.

Endelig henvises der i bemærkningerne til lovforslaget, jf. Folketingstidende 1993-94, tillæg A, spalte 659 f., til, at DR og TV 2 befinder sig i en konkurrencesituation i forhold til andre danske og udenlandske radio og tv-foretagender, for hvilke der ikke gælder bestemmelser om, at offentligheden har adgang til indsigt i interne forhold, og som heller ikke er pålagt de særlige bånd, som offentlighedsloven og forvaltningsloven pålægger DR og TV 2.

På den baggrund blev det fundet naturligt at gennemføre en vis begrænsning med hensyn til de offentlige regler, der skulle gælde for DR og TV 2. Det fremgår af bemærkningerne til stk. 1, jf. Folketingstidende 1993-94, tillæg A, spalte 662 f., hvordan 'sager og dokumenter vedrørende programvirksomheden' skal forstås. Dette omfatter bl.a. programlægningen og den redaktionelle virksomhed samt alle aftaler indgået i tilknytning hertil.

Det fremgår desuden af bemærkningerne, at dokumenter vedrørende programvirksomheden omfatter alle dokumenter, som direkte eller indirekte har relation til programvirksomheden eller den redaktionelle proces. Som eksempel nævnes i bemærkningerne rejseregnskaber, der vil kunne afsløre noget om den research, en journalist har foretaget.

Som eksempler på sager og dokumenter vedrørende forretningsmæssige forhold, der er omfattet af stk. 1, nævnes som eksempler kontrakter om varer og tjenesteydelser af enhver art, jf. Folketingstidende 1993-94, tillæg A, spalte 662 f. Kravet om, at sager og dokumenter vedrørende forretningsmæssige forhold kun er undtaget, hvis de har tilknytning til programvirksomheden, blev indført ved et ændringslovforslag fremsat af kulturministeren i betænkningen over lovforslaget på baggrund af 1. behandlingen

af lovforslaget i Folketinget. Der henvises til 1. behandlingen af lovforslaget samt bemærkningerne til ændringsforslaget for en uddybning af, hvad der ligger heri, jf. Folketingstidende 1993-94, tillæg B, spalte 137 f.

...

Til nr. 7

...

Det foreslås, at radio- og fjernsynslovens § 86, stk. 1 og 2, ændres således, at 'programvirksomhed' ændres til: 'public servicevirksomhed samt DR's eventuelle anden programvirksomhed, jf. § 14, stk. 1.'

Med den foreslåede ændring af stk. 1 (...), vil bestemmelsen ikke kun omfatte sager og dokumenter vedrørende programvirksomheden, men også sager og dokumenter vedrørende hele public service-virksomheden (...).

Med 'public service-virksomhed' forstås det samlede public service-tilbud. Dette vil ikke kun omfatte indhold og tjenester udbudt via tv og radio, men også indhold og tjenester udbudt via internettet og andre relevante platforme. Også tekstbaserede nyheder, der er en del public service-virksomheden, vil være omfattet. For DR's vedkommende vil public service-virksomheden også omfatte DR's ensembles koncertvirksomhed og transmissioner.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at sager og dokumenter vedrørende hele DR's (...) public service-virksomhed er undtaget fra offentlighedsloven (...). Undtagelsen fra offentlighedsloven gælder også researchmateriale, der relaterer sig til skrevne nyhedsartikler m.v., eller andre sager eller dokumenter, der vedrører indhold og tjenester, der ikke udbredes via radio og tv, men i øvrigt er omfattet af public service-virksomheden.

...

Selvom en sag eller et dokument vil være undtaget fra offentlighedsloven som følge af den foreslåede ændring af § 86, stk. 1, vil DR (...) – som i dag – i hvert enkelt tilfælde skulle vurdere spørgsmålet om aktindsigt også i lyset af principperne om meroffentlighed. ”

Jeg henviser til lovforslag nr. L 178 af 26. april 2024 om ændring af lov om radio- og fjernsynsvirksomhed mv. og lov om mediestøtte, pkt. 2.3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger samt bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 7, s. 16 ff.

På baggrund af ovenstående mener jeg ikke, at der er udsigt til, at jeg vil kunne tilsidesætte DR's vurdering af, at de oplysninger, du ønsker aktindsigt i, kan undtages fra aktindsigt efter radio- og fjernsynslovens § 86, stk. 1. Jeg har herved lagt vægt på, at din anmodning om aktindsigt – som jeg forstår det – vedrører oplysninger, der er direkte knyttet til indhold af DR's programvirksomhed og er indgået i grundlaget for en specifik dokumentar, som DR har sendt. Jeg mener heller ikke, at der er udsigt til, at jeg vil kunne hjælpe dig med at få aktindsigt ud fra meroffentlighedsprincippet.

Jeg foretager mig herefter ikke mere i sagen.

Jeg har sendt en kopi af dette brev til DR til orientering.

Med venlig hilsen

for ombudsmanden

Jacob Christian Gaardhøje
Områdechef

Kopi til orientering:

DR